

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

DNIA 29 Grudnia
10 Stycznia

N° 3.

ROK 1855/6

Orzeczenie się na sentencją w krytyce pism peryodycznych rolniczych pana Otockiego, w Nrze 47 i 48 Gazety Rolniczej z r. 1855, co do Korrespondenta Rolniczego przy Gazecie Warszawskiej.

Czytającemu w ostatnich numerach z r. *Gazety Rolniczej* recenzję o pismach peryodycznych rolniczych, przez pana F. Otockiego z Przysuchy, mimowoli przypomniała mi się bajka Lafontaine'a o młynarzu i jego synu, kończąca się podobno w naszym tłumaczeniu:

Jeszcze się ten nieurodził,
Coby wszystkim dogodził.

Nie tak dawne czasy temu, bo w numerze 25tym r. 1851 *Korrespondenta Rolniczego* przypominam sobie zachęcał, z upoważnienia Redakcyi, p. Jan Kanty Gregorowicz gospodarzy praktycznych do udzielania się publiczności piórem, temi słowy: »Wzywamy wszystkich obywateli, aby dla dobra tak własnego jak i ogólnego, pospieszali z doniesieniami o wszelkich chociażby najniejszych zaprowadzanych u siebie ulepszeniach, o środkach, jakimi do nich dążyli, o przeszkodach napotykanym i t. d.«—a dalej:— »Niech pismo nasze stanie się ogniskiem prób i doświadczeń naszego kraju, a formowaniem ogólnych poglądów nad tak zebranymi doniesieniami może się stać nową pomocą dla dźwigającego się u nas rolnictwa.«

W numerze 43 tegoż roku 1851 *Korrespondenta*, kończy się artykuł nadesłany Redakcyi: »Przy tém podziękowaniu racz Pan, Pannie Wydawco, przyjmając i naszą prośbę, a tą jest, aby ile możności zamieszczać przykłady swojskie, a nie z angielskich, niemieckich albo niderlandzkich doświadczeń czerpane. Niech to będzie rozprawka pierwszoletniego, nawet niecelującego, ucznia z Marymontu, niech to będzie doniesienie ekonomy z Kazimierzy, albo podstarościego z Garbacza. Wolimy to, wolimy sto razy bardziej, jak te doktryny *utriusque juris* i t. d.«

Rzeczywiście był to głos że tak powiem *ludu*, za jakim też poszła Redakcyja *Korrespondenta Rolniczego* przy *Gazecie Warszawskiej*, i zdawało się, że najogólniejsze ze strony ziemian praktycznych pozyskała zadowolenie. Nadsyłane jej szczerze z różnych stron kraju korespondencye i różne inne gospodarstwa dotyczące artykuły, utwierdzały ją w tém przekonaniu coraz więcej; do żadnych zatem zmian, ani w układzie ani treści pisemka gospodarstwu poświęconego, pobudek nie miała. Na jeden raz zjawia się w numerach powołanych w nadpisie *Gazety Rolniczej* krytyka, między innymi i na *Korrespondenta*, którą dla wiadomości powszechniej powtarzam:

»*Korrespondent Handlowy* (czy tylko?) przy *Gazecie Warszawskiej*, można uważać za reprezentanta ruchu umysłowego naszych wsejskich gospodarzy. Dla tego w artykułach tam umieszczonych znajdziesz, jak między ludźmi, zarozumienie i prawdziwy rozsądek, i chęć zabłyśnięcia rozumem i skromność prawdziwą, i nudną gawędę i czasem zajmującą rozprawkę. Brak jednak jest w tém związku i połączenia, owego loicznego wyprowadzania następstw, i z większej

części artykułów więcej przemawia chęć popisania się ze swą uczonością, i zabłyśnięcia jakąś nowacyą i nazwiskiem swém przed czytelnikami *Gazety Warszawskiej*—jak chęć stania się prawdziwie użytecznym i pracą swą przyniesienia korzyści dla kraju. Słowem, *Korrespondent* daje dosyć materiału, ale w stanie surowym, między którym jak w piaskach Kalifornii czasem znajdziesz bryłkę czystego złota. Kwestya młocarni Brokowskiej i pługą p. Wyderko najlepiej świadczy, jak w tym nawale słów i artykułów trudno dobić się prawdy.«

Przy roztrząsaniu takż nie na korzyść *Tygodnika Rolniczego Krakowskiego*, szcycącego się zasłużenie (nawiasem powiedziawszy) bez porównania większą od *Gazety Rolniczej* wziętością u gospodarzy polskich, mówi p. Otocky dalej: »Dziś obudzonym ruchem umysłowym między ziemianami podniósł się *Korrespondent Gazety Warszawskiej* a usiłowaniami Redakcyi, co zaszczytniejsze, (daruje p. Otocky że tu zapytam: dla kogo? bo jeżeli ruch obudził, nie mogło się to obejść bez usiłowań ze strony pisma) *Gazeta Rolnicza*.«

Godna jeszcze podniesienia nauka udzielona Redaktorowi *Ziemiańska Poznańskiego*:— »Niedosyć jest zapełnić kartki jakkolwiek *pożytecznymi* artykułami, ale trzeba je połączyć rozmowami i wyprowadzić wnioski, któreby niejako wykazały użytek, jaki z poszytu dla czytelników wypływa.«

Alleguję naumyślnie wszystkie zarzuty czynione *Korrespondentowi Rolniczemu*, aktualnie organowi wiejskich gospodarzy, końcem obznajmienia dokładnego z niemi tychże gospodarzy; gdyż jakkolwiek starał się będę z grona ich właśnie wykazać bezzasadność twierdzeń p. Otockiego a przynajmniej uroszczeń do *Korrespondenta Rolniczego*, to wrzko mo gotowym wszystkiego, co potrzeba, niewypowiedzieć: niech tedy pp. koledzy obronie w kontynuacyi raczą dopomódz, gdy chodzi o renomę zaufaniem naszym obdarzonego nietylko czasopisma, ale i jego przyjaciół zarówno dotkniętych.

I tak—jeżeli *Korrespondent*, stósownie do nazwy swojej, obrany został za organ główny porozumiewania się i pouczenia w wielu względach wzajemnego ziemian Królestwa, czyż to zakałem dla niego, nie chluba?—Ręczę, iż pozazdrościły mu nieraz stanowiska tego obydwie współrywalki warszawskie.—Jako w takim przeto ognisku *wyrabiania się* zdań dopiero—nielogicznie jest nawet wymagać po nim systematyczności, kiedy pismo to podaje nam właśnie rękę do samopoznania się i zyskiwania zasad stałych swojskich, tyle gospodarstwu naszemu niedostających. Nadsyłane do *Korrespondenta* artykuły są to notaty rzeczywiście, protokoła jakoby, akta niechby pojedyncze, odrębne, dorywczo najczęściej i doraźnie spisane, które wszakże z czasem za ważny autentyk historii rozwoju gospodarstwa krajowego dla racjonalisty przyszłego, rodzimego, posłużą, do utrwalenia zasad i naszemu gospodarstwu. Kolej podobna przechodów doskonałona się agronomii widoma do dziś dnia w zagranicznej rolniczej literaturze.

Z tego przeto stanowiska zapatrując się na *Korrespondenta*, trudno zrozumieć: jakiej-to systematyczności w nim, nie pro nomine, ale de facto »*Korrespondencie rolników*« nietylko tém przy *Gazecie*

Warszawskiej, lecz w ogóle we wszelkiem czasopiśmie do porozumienia się wzajemnego, wychodzącym w półarkuszach lub całych arkuszach tygodniowo, p. Otockiego wygląda? Bo jeżeli pod tym mieni rozsortowanie artykułów odpowiednio do rozmaitych gałęzi gospodarstwa wiejskiego—to (gdy mam być zupełnie otwartym) żądanie czegoś podobnego nie w *spisie przedmiotów dorocznym*, zawartych w *Korrespondencie*, ale w każdym numerze pojedynczym, zabawnie bardzo się wydaje; skoro więc Redakcyja jego załącza miejsca w szpaltach na podobne szumnie proklamacye li tylko, i zapewnia je raczej treścią samych rzeczy, przedmiotów traktowanych, postępuje, zdaniem mojem, wcale praktycznie.

Pomawianie *Korrespondenta* i współpracowników jego o zarozumienie, chęć błysnienia rozumem, uczonością, nowacyą i nazwiskiem swem przed publicznością czytającą—jak złośliwym jest tak szkodliwem wiele; albowiem gotowo wytrącić niejedno pióro, notujące w najszlachetniejszych zamiarach spostrzeżenia własne, z ręki zaprawdę nielicznych a nieskorych i tak k'niemu ziomek. W dowód kontradycyji tój mogę przytoczyć p. Otockiemu słowa jego własne, jak cztery czasopisma rolnicze Warszawskie na mnogą liczbę ziemian królestwa, zdolnych do udzielania się publiczności gospodarskiej, zbyt często uciekać się muszą, w braku oryginalnych artykułów, do przedruków lub tłumaczeń. Gospodarstwo zaś nasze w ogóle, w porównaniu do ościennych, zalega bardzo jeszcze pole; zachęta przeto żywem, świeżem słowem, z ust praktycznych gospodarzy głoszonem, czém będzie częściej i przestronniej wznawiana—tém więcej i prędzej dołożą ręki do zrównania się z krajami dziś nam przodkującymi w zawódzie naszym.

Wśród zarzutów powyższych wreszcie, zapomniał znać p. Otockiego (istnie wedle Pisma S. jako w oku własnym tramu się nie widzi, gdy w cudzym i źdźbła dostrzeżę)— że w uwielbianej przezeń *Gazecie Rolniczej* autorowie często błahych artykułków uwieczniali swe imiona aż dwukrotnie, bo u góry nawołaniem wymieniem a u spodu podpisem!— A czy samo przekazywanie potomości tak mnogie wiekopomnego nazwiska głównego Redaktora i luminarza *Gazety Rolniczej* wtenczas gdy krótkie »Redakcyja« źródło pochodzenia artykułów dostatecznie by wskazywało—na karb skromności i zaprzania się ma być policzonem?—Dziwie się tedy młodzieży, zapatrującej się na lumina, jeżeli równie spieszy do piedestału sławy i tedy owędy zabłysnie choć nazwiskiem?! Nas na wsi uderzać to wcale nie powinno, ponieważ wśród obcowania po świecie rozmaicie, poznajemy wszędzie różnych od siebie ludzi;—gdy zaś różni już społeczeństwo składają, już i do *Korrespondenta Rolniczego* pisują, miała sobie za świętą zasadę Redakcyja onego; poszanować wszelkie zdanie, jako ona skarbnica prób i doświadczeń naszego kraju, bez najmniejszego narzucania zdania własnego komubądź—a tém mniej rolniczej publiczności, składającej się z tyłu tysięcy głów, niedozwalających się tak snadno w przekonaniu osobistém przekształcać. Nie nagany przeto, ale pochwały i naśladowania godnym jest to z strony Redakcyi *Korrespondenta Rolniczego* nienaruszanie zdań cudzych; co gdy sądząc po takcie dotychczasowym Redakcyi i nadal z pewnością zachowaniem zostanie,—wtedy i współpracownicy z toru raz obranego uwidzeniem niestósowności p. Otockiego zwichnąć się nie dadzą i wspierać nieprzestaną *Korrespondenta* pracami, niechby dla p. Otockiego najsurowszemi, ale tchnącemi zawsze życzliwością najczystszą dobru ogólnemu i dla niego w żadnym razie niebezużytecznemi. Niechciałbym rumienić ani Redakcyi *Korrespondenta*, ani siebie przechwałkami, ale—mnie się widzi—ta surowość właśnie słowa świeżego, czystego, niepokoszławionego, ziemian naszych, nadaje niemało wziętości piemku jej w kraju i za granicami Królestwa.

Gazeta Rolnicza dalej, niepowinnaby zapomnieć tak prędko o powiedzeniu się *Korrespondenta* w Nr. 6tym r. 1853 na zaczepkę doń uczynioną w podobnym sensie przez nią w Nr. 2gim t. r. (1853). Pomnę, iż wówczas uznał się *Korrespondent* wręcz *niekompetentnym* do *teorycznego popierania* rzeczy pisanych przez ziemian w jego kolumnach, co tylko zaszczyt sposobowi jego zapatrywania się na stanowisko czasopisma rolniczego przynosi. Wszelką bo miała Redak-

cyja *Korrespondenta* wówczas słuszność;—i skoro wierną pozostała—jak widzimy—tę także zasadzie, dierży ją równie dzisiaj;—a i żaden z redaktorów (bez najmniejszego uwłaczania im) pism rolniczych naszych peryodycznych, nie czuł się upoważnionym, ani stanowiskiem swoim przed publicznością, jako wydawca, ani znajomością samego gospodarstwa, wymagającego wszechstronnych wiadomości obok długoletniego własnego doświadczenia a gruntownego wśród niw ojczytych—do zasiadania na owym trójnogu wyroczeni niemylniej;—i jeżeli zdarzył się kuszący o owładanie tronu tego, to prędzej nogi pod nim się tamały i snadniej ze stanowiska uzurpowanego spadał—aniżeli się na nie dostawał.

Interpretacyi zdań wszelkich cudzych nieznachodzimy w żadnym nawet czasopiśmie zagranicznem o agronomii, luboby publiczność, która się szczyci swoim Thaerem, Dombaslem, Youngiem, albo piszącymi dotąd Aragiem i Maxwelllem, Szwerdem, Lengerkem, Szprenglem i t. d. prędzej pobłażliwą na coś podobnego być mogła, ponieważ znakomitości tych powagą pyszni się nieino w krajach rodzimych, ale po całym świecie gospodarskim. Literatura nasza rolnicza zaledwo jednym rówieśnikiem tamtych mężów pochwalić się zdolna, Michałem Oczapowskim; przecież ani on—gdy żył—ani też nikt z żyjących równy tamtym i jemu może, nienatrącający się wszakże dotąd—nieśmiały i nieśmie, przez skromność, wyciągnąć ręki do kierowania opinii publicznej gospodarzy porówno z którym mienie prostowanie wszelakich zdań w artykułach nadsyłanych, dokonywane przez osobę *jedyną* Redaktora czasopisma rolniczego. Właściwem to wtenczas li tylko znajduję, gdy towarzystwo jakie lub redakcyja z kilku członków się składająca, takowe podejmuje.—Dla pojedynczych autorów nie na tój drodze sposób przekonywania ogółu o trafności większej zapatrywania się na ten lub ów przedmiot, bo te dorywcze przypiski dufającej w swą nieomylną zarozumiałość, niechby milion razy nazywane były arcy-uczenie *rozumowaniami*, trudnemi pozostaną do zrozumienia zarówno, jak redagowanie na bruku, bez znajomości położenia lokalnego,—i częż tylko przed publicznością wydawać się muszą a gorsząca nie naucejąca gadanina, służąca głównie do zapełnienia ogólnikami, bez wdawania się w szczegóły detaliczne, kolumna pisma.—Pole do narzucania zdań i zasad publiczności, lub do przekonywania jej o wyższości tychże, otwarte piszącej jednostce w odrębnych artykułach, albo jeszcze więcej, w dziełach osobnych, dydaktycznej wyłącznie osnowy.

Uzurpacya zatem opinii publicznej rolników polskich, tak zachwalana przez p. Otockiego a dokonywana przez p. Jana Kantego Gregorowicza, za pośrednictwem *Gazety Rolniczej*, jak nie była wcale w swoim miejscu i nie przystała panu J. K. G. tak opinii powszechnej—onego głosu ludu—za sobą nie miała;—a jeżeli nie obruszono się na nią głośno, to jedynie przez delikatność i wzgląd dla pisarza rzeczywiście dobro ogółu miłującego. Gdyby p. Otockiego sprawy tój na nowo przed forum publiczne nie był wywołał—nie zostałyby i tutaj poruszone, a poszła w wieczne zapomnienie; skoro bowiem dziś p. Jan Kanty Gregorowicz wpływa bezpośrednią artykułami swemi na czytelników *Gazety Rolniczej*,—powinuszować mu tylko zwrotu tego i być wdzięcznym od nas należy. Jak niepraktyczną była dawniejsza droga do publiczności rolniczej i owo szermowanie bez treści ogólnikami, nakształt blichtru rzucanemi w oczy prostaczkom—powinien daleko prędzej był powziąć p. Jan Kanty Gregorowicz przekonanie z losu, jaki spotkał dwóch jego poprzedników w tój samej odnodze literatury naszej, którzy choć nie rozumowaniami wprost, to przypiskami, końca miary nie mającemi, naciągali gwałtem ku sobie opinią ogółu. Pisma też ich tamtozasowe—mimo całej uutilitarności—zapomniane; za to dzieła odrębnie wydane przez tych samych nieszcześliwych redaktorów, ku przekorze bezprzestannego lat przebiegu, ciągle są naucejące i poszukiwane.

Jestem przekonany, że zaczepiony i jakoby wzywany przez p. Otockiego, Redaktor Ziemianna do zajęcia podrzędnej czy drugiej katedry z której udzielać go zachęca rozumowań, nie bacząc całej dokładności w teorii, praktyce i piórze—nie przyjmie takowej z pewnością i zrezygnuje to szczytne miejsce dla kogo innego, lub pozostaw-

je najdoskonalszemu p. Janowi Kantemu Gregorowiczowi, dzielając w tém przez organ swój zdanie *Korrespondenta*.

Być może, iż krzywe jest i moje zapatrywanie się na redaktorów i redakcyę czasopism agronomicznej treści, miłoby zatem było zostać albo nauczonem czegoś lepszego, albo utwierdzonym w widzeniu rzeczy przez dyskusyę publiczną.

Obracając się nakoniec do samej *Gazety Rolniczej*, przeprosić ją—jakkolwiek na tak bliskiej stopie już do perfekcyi będącą—czuję się w obowiązku, za słówko takż życzliwej prawdy: iż mogła być tak niedyskretną naprzeciw publiczności, aby umieścić panegiryk przesławny dla siebie i swego Redaktora, w kolumnach swoich. Wszakżeż od dawien dawna do dziś dnia mawiają: *propria laus sordet*—czyli po polsku nie tak dźwięcznie dla ucha, lecz ogółowi zrozumiałej »własna chwalebna śmierdzi;«—gdy więc życzyła gwałtem na najpierwsze z pomiędzy *wszystkich* pism peryodycznych polskich treści gospodarskiej—ulotnych i stateczniejszych—być wydzwigniętą stanowisko, niechby gdzieindziej była awansowana, nie u siebie w domu; niechby ją kto pochwalił inny, np. Przegląd, niemający drukować co lepszego. Zaś p. Jana Kantego Gregorowicza doszłyby i ztamtąd dymy chwały zapalonego kadzidła i niebyłby narażonym *ex nunc, brevi manu* na równie bezwzględne w obec publiczności przyjmowanie oddawanych sobie hołdów i na nieprzyjemny obowiązek dziękowania za te wonie, w obec świata gospodarskiego polskiego, w obec niejednej k'temu godniejszej, już zasłużeńszej, cichej, skromnej skroni.

Co się zaś ostatecznie dotyczy samego *Korrespondenta Rolniczego*, to możemy zaspokoić i p. Otockiego i Redaktora głównego *Gazety Rolniczej*, że skoro jest objawicielem tyłu zdań a nierządki i żądań ziemian naszych—preopinuję na pewno, iż gdyby sympatyzująca z nim publiczność życzyła sobie w nim zmian jakowych, objawiłaby to bezwzględnie, a Redakcyja nie byłaby od tego, by ich przeprowadzić nie miała. Znać i po tém niedopominaniu się metamorfózów ale współpracownictwie zgodnym, spokojnym, że ani korespondentem, ani Redakcyi o wieńce nieśmiertelności nie chodzi, bo dźwiganie nieprzestanne dobra publicznego celem ich wytkniętym, bez wszelkiego współzawodnictwa z kimśkolwiek i bez wymagania za to ni pomników ni wdzięczności.

Niechciałbym—pomówiony z pewnością tak samo o jedną z wad wyżej nam zarzucanych—ale tu uważam za konieczne podpisać się wyraźnie.

Gabryel Rakowicz.

Ogrodnictwo praktyczne.

OPIS OGRODÓW WARZYWNEGO I OWOCOWEGO.

(Dalszy ciąg.— Patrz Nr. 94, 95, 97 98 r. z. a Nr. 1 z r. b.)

Ogórki. Zwyczajnie zasiewa się tu gatunek ogórków zwanych angielskimi inspektowemi. Ziarna zasadzają się w miesiącu Lutym wprost na inspektach. Skoro flance podrosną do téj wielkości że już mają po 3 listki, utrzymują się w cieple jednostajnem, regularnie ocierając zapotnienie okien, aby czasami ta wilgoć niedostała się na flance, bo od tego zaraz gniją. Potém gdy mają wzrost odpowiedni, przycinają im nad 4tym liściem flance, żeby krzaczki wypuszczały pobożne liście z gałązkami. Kiedy się znacznie rozścielą i zagęszczą, podcinają się im gałązki słabsze i bez zawięzi. W początkach samych ich wzrostu polewają się ciepłą wodą, jako w czasie mroźnym co 5 dzień raz jeden dziennie. W późniejszym czasie, o samém południu, polewanie ma miejsce wodą zwyczajną, i takowe bywa częstszem, stosownie do potrzeby i wyschnięcia ziemi inspektowej.

Nim nasiona zostaną zasadzone, moeż tu je przez 4 godzin w mleku słodkiem, zawięzując ziarna w płótno, aby przyspieszyć kiełkowanie i wzrost rośliny. Gdyby zaś nasiona były więcej wyschłe, moczenie także samo przedłuża się do kilku dni, to jest prawie do wypuszczenia z ziarn kiełków.

Na nasienie wybierają się owoce najpiękniejsze, najziarnistsze a zupełnie zdrowe i takowe pozostawiają się przy łożyzkach do czasu zupełnej dojrzałości i nadgnicia. Gdy dojdą do tego stanu, rozcierają owoce rzezone w rękach, potém miazga wraz z nasieniem spuszcza się na przetak będący na wodzie w statku drewnianym, i dalsze odłączenie ziarna od miazgi następuje przez wymycie w wodzie. Po należytem wymyciu ziarna które są zupełnie dobre czyli mające wewnątrz miękisz, wykładają się na deseczkę, i stawiają się w miejscu, w którym promienie słońca nie dochodzą aby tam wyschły. Takowe ziarna przechowują się w miejscu zupełnie suchém, w woreczkach parcianych, aby nie ulegały spleśnieniu i przez to nie stały się niezdatnymi do następczej siewy. Pielenie i osypywanie pieńków jak najstaranniej się zachowuje. Nadmieniam przytém, że ziarna ogórków najpierw ze wszystkich tu zasiewanych ziarn na inspektach są sadzone, bo takowe koniecznie tego wymagają, jako najpowniej rosnące, do wychowania owoców.

Rzodkiewka. Zasiewają jej tu na inspektach 3 gatunki: czerwoną okrągłą, krótko listną i liljową krótkolistną, podługowatą.

Ziarna zasiewają się na inspektach we dwa tygodnie po siewie ogórków, w miesiącu Lutym, pod sam koniec tego miesiąca.

Więcej zazwyczaj dają jej światła jak melonom, więcej luftów, dla wprowadzenia świeżego powietrza i aby mniej ciepła miała. Polewa się w początkach kilka razy wodą ciepłą, a później wodą zwyczajną. Polewanie takowe jest niezbyt obfite, lecz częste, bo co drugi dzień.

Dla zebrania nasienia na następną w roku drugą siewbę, wybierają się korzenie z rzezonych gatunków najbujniejsze i najpiękniejsze i takowe przesadzają jako wysadki na grunt.

Po pokwitnieniu i należytem dojrzeniu ziarn w strąkach, wycierają się strąki, oczyszczają ziarna od pozostałości i przechowują w miejscach odpowiednich, w woreczkach parcianych, uważając aby ziarna nie pleśniały. Każdy gatunek osobno się zbiera i przechowuje.

Pielenie i inne potrzebne roboty około pielęgnowania rzodkiewki, zachowują się w całej ścisłości. Po spotrzebowaniu pierwszej siewby, ponawia się druga i tak dalej, stosownie do potrzeb miejscowych. Zazwyczaj sieje się osobno.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Ogłoszenie.

Dobra GOŁYSZYN o 1½ mili od miasta Miechowa, od komory Michałowice mil 2; od Wolbroma mila jedna, od Imbramowic tyleż odległe, mające rozległości ogólnej włók 31 pret. 68, z której pod gruntami ornemi dworskimi morgów 340 (dziesiątyn 170), pod lasami morgów 374 (187 dzies.) w glebie pszennej, są z wolnej ręki do sprzedania.— Wiadomość lub na gruncie przez Miechów, lub w Kielcach, u Rady Dyrekcji Szczegółowej Bierzyńskiego.— Cena jednej włóki rsr. 900— bez inwentarzy.

— We wsi Wola Korycka o wiorst 74 od Warszawy, a o wiorst 4 od stacyi pocztowej Gończyce, przy szosie Lubelskiej, jest do wypuszczenia w *Długoletnią dzierzawę, Folwark* bezpieczeństwa, wraz z *Propinacyą* w teje wsi, liczącej przeszło 100 dymów kolo-nistów, i Austeryą przy szosie. W Folwarku tym zaprowadzony jest płodozmian, z wysiewem oziminy korcy 80 i stosownym jarzyny; młockarnia i siewkarnia znajdują się na gruncie; siana fur 120; krów w pachcie można trzymać 60; ogród fruktowy i winnica znaczne; dom mieszkalny i budowle gospodarskie, w dobrym stanie. Cena roczna rsr. 2,000.— Wiadomość na gruncie u właściciela.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Z B O Ż E.

Targi angielskie już to z powodu obfitszych dowozów, już dla wilgotnej kondycyi ziarna, a głównie z przyczyny dni świątecznych i zamknięcia ksiąg z nowym rokiem, były bez żadnego ożywienia; a tranzakcyje zawierały się z małym od 1 do 2 szyl. na kwarterze zniżeniem.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu.

	pszenicy	jęczmienia	owsa	bobu	siemle lnia.	rzepak	maki.
				grochu			centnarów.
z kraju	5372	3379	7040	886	—	—	27220
za granicą	20689	—	1531	7138	28256	—	77141

Targi szkockie, irlandzkie i prowincjonalne lepiej od londyńskich trzymały się a zniżeniu poddawać się nie chciały.

We Francyi nie było żadnej odmiany i ceny na dawniej stopie pozostały.

W Holandyi i Hamburgu dążność była ku osłabieniu cen przy nader ograniczonym obrocie interessów.

Na naszej giełdzie żadnych tranzakcyj nie notowano a małe ładowe dostawy, dla nader rozmaitej kondycyi, nie pozwalają nam ustawić cen normalnych. Żyto cokolwiek więcej poszukiwane.

Czas mamy piękny z mrozem od 3 do 6 stopni.

Kursa zamian. Londyn 200¹/₄, Hamburg 44³/₄, Amsterdam 102¹/₂.
Alexander Makowski et Comp.

W upłynionym tygodniu sprowadzono do Warszawy (prócz tego co w spichrzach znajduje się) żyta czetwerti 1117, pszenicy czetwerti 2334, jęczmienia czetwerti 575, owsa czetwerti 2038, grochu czetw. 103, gryki czetwerti 189, kaszy jęczmiennéj czetwerti 101, maki żytnéj razowéj czetwerti —, maki pszennej pytlowéj czetwerti. — kartofli czetwerti 218, siana pudów 23950, słomy pudów 6765.

Srednie ceny żywności na targach Warszawy i Pragi.

Od dnia 28 Grudnia do dnia 5 Stycznia 1855 r.

OD RS. KOP. DO RS. K.			OD RS. KOP. DO RS. K.			
Żyta czetwerti	12	46 ¹ / ₂	Słomy pud	—	—	23
Pszenicy ditto	15	12 ¹ / ₂	Siana fura 1 k.	3	—	5
Grochu polnego	12	91	„ „ 2 k.	4	50	10
„ cukrowego	14	26	Siana pud	—	—	32
„ fasoli	12	90 ¹ / ₂	Drzewa sos. sąż.	—	—	7 44
Gryki	8	49	Wół dobry	45	—	66
Jęczmienia	8	60 ¹ / ₂	„ średni	30	—	44
Owsa	5	84	„ lichy	20	—	29
Maki pszen. prze.	2	70	Ciele	—	—	3 75
ordyn. czetw.	2	40	Baran	—	—	—
żytnéj pytlowéj	1	89	Wieprz dobry	18	—	21
żytnéj razowéj	—	—	„ średni	16	—	17
gryczanej pud.	1	90	„ lichy	12	—	15
Kaszy jaglanej	19	44	Masła pud	—	—	8 70
„ grycz. zw.	15	50	Słoniny	—	—	5 80
„ drobnej	26	27 ¹ / ₂	Kartofli czetw.	—	—	4 18
„ jęcz. perło.	27	24	Okowity wia.	—	—	5 1
„ „ ordyn.	12	78	Szumówki	—	—	3
Słomy fura zw.	2	25				
		3 45				

Sprowadzono w dniu 4 Stycznia r. b. na targ Pragski z Cesarstwa Rossyjskiego, przez tutejszych i zagranicznych kupców: wołów sztuk 460; z różnych miejsc Królestwa 248, ogółem wołów sztuk 708; wieprzy 1311; cieląt 434; baranów —; z tych zakupili rzeźnicy tutejsi na konsumpcyę mieszkalców wołów sztuk 542; wieprzy 1020.

W drukarni Gazety Warszawskiej. — Wolno drukować. — W Warszawie d 28 Grudnia (9 Stycznia) 1855/6 r. — Starszy Cenзор, Sekretarz Collegjalny T. Hertz.

Grojec, 3 Stycznia. Na ostatnim targu płacono tu ceny następujące: Pszenicy korzec rsr. 9 kop. 60 (rsr. 16 kop. — czetw.) Żyta korzec rsr. 7 kop. 20 (rub. sr. 12 kop. — czetw.) Jęczmień, rub. sr. 5 kop. 10 (r. sr. 8 k. 50 czetw.) Owsa r. sr. 3 k. 15 (rub. sr. 5 k. 25 czetw.) Kartofli rsr. 2 kop. 25 korzec (rub. sr. 3 k. 25 czetw.) Grochu korzec rub. sr. 6 kop. 40 (rub. sr. 10 kop. 65 czetw.) Rzepak korzec rsr. 7 kop. 50 (czetw. rsr. 12 kop. 50.) Gryka rub. sr. — kop. — korzec (rub. sr. — kop. — czetw.) Siana pud 27 kop. Słomy kopa rub. sr. 2 kop. 50. Okowity garniec rub. sr. 1 kop. 50. Szumówki garniec kop. 96, z konsumpcyą. — Dowieziono w ciągu tygodnia korcy 100. — Znajduje się na składach 100.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 28 grudnia (9 Stycznia) 1855/6 r.	ŻADAJA		DAJA	
	r. sr.	kop.	r. sr.	kop.
1. WEXLE.				
Berlin 100 talarów	2 M.	99	90	—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	151	80	—
Londyn 1 funt sterlin	3 M.	6	67 ¹ / ₂	—
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	99	50	—
Petersburg ditto	1 M.	99	50	—
Paryż 300 franków	2 M.	80	40	—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	92	40	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	—	—	—
2. MONETY.				
Pół-Imperyały Rossyjskie	—	5	46 ¹ / ₂	—
Holenderskie dukaty nowe	—	—	—	—
„ „ stare ważne	—	—	—	—
Frydrychsдоры Pruskie	—	—	—	—
Rossyjskie Assygnaty	—	—	—	—
Austryackie bilety bankowe za 150 złr.	—	—	—	—
3. PAPIERY.				
Oblig. Skarbowe za 100 rub. sr.	—	78	65	—
oprócz kuponu 4%	—	—	—	—
Listy zastawne białe II okresu oprócz kup. (*)	—	—	—	—
„ „ III „ za 15 r. sr.	—	15	18	—
Obligacye udziałowe . . . . . na 300 złp.	—	—	—	—
Obligacye cząstkowe . . . . . „ 500 „	—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. A. . . . . „ 300 „	—	—	—	—
„ „ B. . . . . „ 200 „ 5	—	—	—	—
Dowody Komissy Centr. Likw. za 100 „	—	—	—	—
Nowa Rossyjska pożyczka z 1854 5% oprócz kup.	—	92	28	—
(*) Wartość kuponu od listów zastawnych kop. 2 ⁵ / ₁₀₀ Od nowéj Rossyjskiej pożyczki rsr. 1 kop. 22 ² / ₁₀₀				

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ

Dnia 6 Stycznia 1856 roku.	żadają	placą
P A P I E R Y		
Rossyjska 5ta pożyczka, nowa 5%	—	84 ³ / ₄
Rossyjsko-angielska pożyczka 5%	95 ¹ / ₄	—
Polskie Obligacye Skarbu 4%	—	72 ⁵ / ₈
„ Listy Zastawne nowe	90 ¹ / ₂	90
„ Obligacye 500-złotowe	—	79 ¹ / ₄
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 złp.	—	85
„ „ B. 200 „	—	19